

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Gospodarki Narodowej

Data posiedzenia: 18 grudnia 2012 r.

Nr posiedzenia: 66

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji senator Marek Ziółkowski.

Porządek posiedzenia: 1. Problemy branży recyklingu metali.

- W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Łukasz Abgarowicz, Wiesław Dobkowski, Stanisław Iwan, Stanisław Jurcewicz, Kazimierz Kleina, Stanisław Kogut, Marek Martynowski, Jan Michalski, Andrzej Owczarek, Aleksander Pocij, Jan Wyrowiński, Roman Zaborowski, Marek Ziółkowski,
- zaproszeni goście:
    - Ministerstwo Środowiska:
      - specjalista w Departamencie Gospodarki Odpadami Agata Trzeciak,
    - Izba Gospodarcza Metali Nieżelaznych i Recyklingu:
      - prezes Kazimierz Poznański,
      - członek rady Grzegorz Stulgis,
      - członek rady Marek Suchowolec,
    - Polska Unia Dystrybutorów Stali:
      - prezes zarządu Iwona Dybał,
    - Instytut Metali Nieżelaznych:
      - zastępca dyrektora Andrzej Chmielarz.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Przewodniczący komisji senator Marek Ziółkowski poinformował, że celem posiedzenia jest omówienie znaczenia i perspektyw branży recyklingu metali.

Członkowie rady Izby Gospodarczej Metali Nieżelaznych i Recyklingu Grzegorz Stulgis i Marek Suchowolec omówili kondycję branży w ujęciu światowym i krajowym.

Wg danych Izby recykling złomu daje zatrudnienie 1,6 mln osób. Przerabia się 800 mln ton surowca rocznie, co daje obrót rzędu 200 mld dolarów. Głównym kierunkiem w handlu międzynarodowym jest import złomu aluminium z USA do Chin, złomu miedzi z Europy i USA do Chin i Indii oraz złomu stali z USA, Europy, Japonii i Kanady do Turcji, Korei, Chin i Tajwanu. Z powodu drogiego prądu wysoko rozwinięte gospodarki specjalizują się w wykorzystaniu surowców wtórnych. Ok. 25-45% globalnej produkcji metali pochodzi z odzysku.

W Polsce branża zatrudnia 120 tys. osób, łącznie z pracownikami hut. Przynosi do budżetu państwa 5 mld zł z tytułu podatków PIT i CIT i 2 mld zł składek ZUS. 5 mln ton stali, czyli 2/3 rocznej produkcji, pochodzi z odzysku. Z surowców wtórnych powstaje 225 tys. ton aluminium, czyli cała roczna produkcja. Huta w Koninie zaprzestała wytwarzania aluminium pierwotnego pochodzącego z przerobu boksytów, wskutek wysokich cen energii elektrycznej. Z kolei 20% ze 125 tys. ton miedzi produkowanej w Polsce, rafinowanej w zasadzie tylko przez KGHM S.A., pochodzi z surowców wtórnych. Docelowo ma to być nawet 40%. Eksport polskiego złomu miedzi dwukrotnie przekracza import. Podobnie jest w przypadku złomu aluminium, a złomu stali sprzedajemy za granicę kilkakrotnie więcej niż sprowadzamy. W ciągu ostatnich 8 lat eksport tych surowców wzrósł o 88%, a import aż o 350%. Dodatni bilans handlowy za ten okres wyniósł 2,8 mld euro. 90% relatywnie taniego polskiego aluminium trafia do przemysłu motoryzacyjnego.

Jak podkreślili przedstawiciele Izby, Polska wchodząc do Unii Europejskiej została zobowiązana do wtórnego przetwarzania coraz większej części surowców. Zatem branża recyklingu przyczynia się do ochrony środowiska i redukcji ilości odpadów. Przy wtórnym wykorzystaniu złomu oszczędza się nawet 74-95% energii, która byłaby niezbędna do produkcji metali z surowców pierwotnych. Coraz powszechniejsze zastosowanie znajdują innowacyjne technologie, które umożliwiają odzysk trudnych do przetworzenia odpadów ze starych wysypisk śmieci.

Prezes Izby Kazimierz Poznański opisał działania organizacji branżowych na rzecz eliminacji patologii i oszustw w obrocie złomem. Jak podkreślił, potrzebne są dalsze zmiany w prawie, w celu uszczelnienia systemu odliczeń podatku VAT. Za sukces środowiska producentów złomu uznał wprowadzenie w połowie 2011 r., po pięciu latach starań, mechanizmu odwróconego naliczania VAT, polegającego na przeniesieniu obowiązku podatkowego na finalnego odbiorcę produktów. Pozwoliło to od tego czasu zwiększyć wpływy budżetu państwa o 500 mln zł. Zdaniem prezesa Kazimierza Poznańskiego odwrócone naliczanie przyczynia się do radykalnego ograniczenia wyłudzeń podatku VAT przez zorganizowane grupy przestępcze. W jego opinii doprecyzowania wymaga definicja złomu, lub uzupełnienie załącznika 11 do ustawy o podatku od towarów i usług o kompletną listę surowców wtórnych, w celu uniknięcia dowolności interpretacji ze strony służb skarbowych. Wyraził sprzeciw wobec planów Ministerstwa Środowiska, dotyczących deregulacji zawodu recyklera baterii i akumulatorów. Zaakcentował także udział branży w zwalczaniu procederu kradzieży surowców. Przykładem takiego zaangażowania jest specjalny, ogólnoeuropejski program przeciwdziałania kradzieżom oraz inicjatywa wprowadzenia bezgotówkowych płatności przy transakcjach powyżej 200 euro.

Sytuację na rynku stali przedstawiła prezes zarządu Polskiej Unii Dystrybutorów Stali Iwona Dybał. Zaapelowała do senatorów o podjęcie aktywności na rzecz ratowania firm produkujących i dystrybuujących stal i produkty pochodne. Według jej opinii wyłudzenia podatku VAT dotyczą nawet 40% szacowanego na 1,4-1,5 mln ton rocznie rynku prętów zbrojeniowych dla budownictwa. Równie źle sytuacja wygląda przy sprzedaży blach i kształtowników. Stanowi to bezpośrednie zagrożenie istnienia podmiotów, które nie mogą sprostać nieuczciwej konkurencji. W obliczu zahamowania inwestycji infrastrukturalnych branży grozi dramatyczne załamanie. Oszustwa polegają m.in. na fikcyjnym imporcie produktów i kosztują budżet państwa nawet 400 mln zł rocznie. Prezes Iwona Dybał postulowała wprowadzenie zasady odwróconego naliczania także w hutnictwie stali. Jej zdaniem jest to jedyny sposób walki z przestępstwami podatkowymi, ponieważ kontrole skarbowe nie obejmują szybko likwidujących swój biznes oszustów.

W czasie dyskusji senatorowie Marek Ziółkowski, Wiesław Dobkowski, Stanisław Iwan, Stanisław Kogut i Jan Michalski pytali m.in. o skalę odzyskiwania surowców w poszczególnych grupach metali, metody walki z kradzieżami metali oraz propozycje zmian legislacyjnych, które mogłyby poprawić kondycję branży recyklingu.

Odpowiedzi na pytania i uwagi senatorów udzielali Grzegorz Stulgis i Marek Suchowolec. Jak zaznaczyli, ustawa o odpadach nakłada obowiązek rejestracji sprzedaży złomu. Problemem jest egzekwowanie tych przepisów. Niskie kary wymierzane złodziejom przez sądy są niewspółmierne do strat właścicieli infrastruktury. Grzegorz Stulgis i Marek Suchowolec zarekomendowali również stworzenie możliwości sprawdzenia on-line, czy kontrahent jest podatnikiem VAT oraz wpisanie do ustawy o VAT definicji należytej staranności. Definicja uchroniłaby działające w dobrej wierze firmy przed konsekwencjami wyłudzeń popełnionych przez sprzedających.

Podsumowując obrady senator Marek Ziółkowski powiedział, że wskazane byłoby przygotowanie przez komisję stanowiska w tej sprawie. Uchwała sygnalizowałaby problemy i proponowała rozwiązania służące poprawie funkcjonowania tego sektora przedsiębiorstw.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące zawodową działalność lobbingsową.